

Velhusene - oktober 2019

Fjelltun

Solheim

Oppegård

Vil du bli mer kjent i nabolaget?
Meld deg som kalenderselger!
Kontakt Egil (977 49 002) eller Severin (928 88 487)

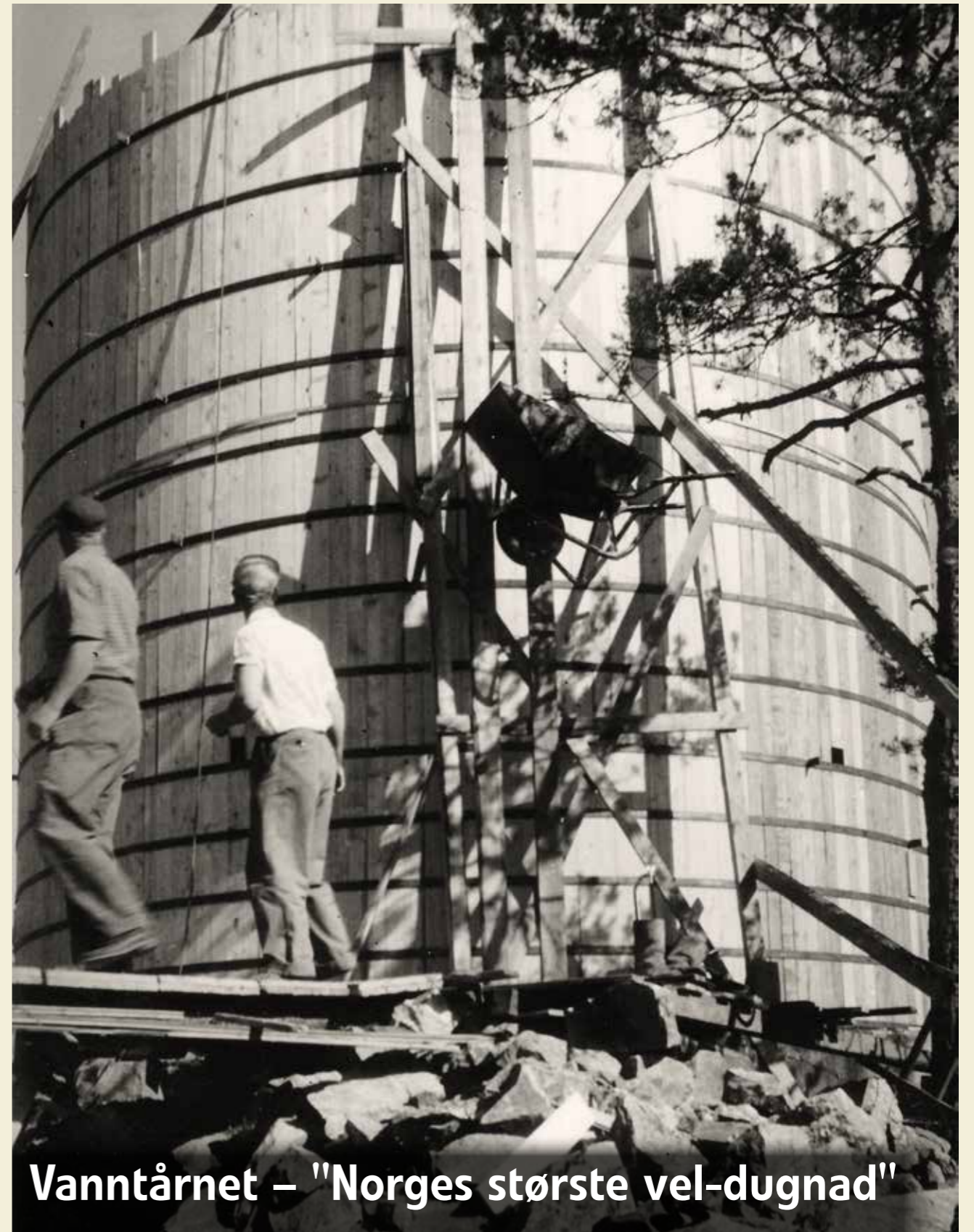

Pris kr 130,-

9958.11.19. HA Grafisk

Historielagets kalender 2020

Vel og grendelag i Oppegård

Vanntårnet – "Norges største vel-dugnad"

Pris kr 130,-

Velforeninger og grendelag i Oppegård – det er temaet i kalenderen for 2020

Årets utgave er Historielagets 28. kalender siden 1990.

Helt fra 1908 har velforeninger, utbyggerforeninger og grendelag bidratt til gode nabolag – både fysisk og sosialt.

Bortsett fra jubileumsheftet til Oppegård Vels 100 års markering, er lite av det dokumentert. Vi har googlet, lett i arkiver og lest i «Oppegård blir til». Vi har tilskrevet vel og grendelag og snakket med folk som har vært (og fortsatt er) aktive i vel arbeid, så en del historier fikk vi da.

Til sammen har dette blitt et bilde av en frivillig innsats som har gjort Oppegård til et bedre sted å bo. Fysisk var nok løftene størst de første årene – 100 år tilbake, da driftsavdelingen i kommunen besto av 2 - 3 veiarbeidere. Senere har bedre kommunikasjoner og ivaretagelse av boligområder tatt seg opp, men det tok tid. Det første vellet har fått selskap av 26 til. Disse har i tillegg også sørget for badeplasser (Tusse og Eidsted), vanntårn, forsamlingslokaler og lekeplasser i boområdene. Det finnes også syv grendelag som kom til utover fra 1970 – tallet.

Vel foreningene sin innsats i over hundre år, fremstår svært ærerikt: Vellene samlet beboerne. De opparbeidet trivelige bomiljøer og fornyer og vedlikeholder uteplasser og lekeområder.

Når vi i 2020 blir del av en større enhet – Nordre Follo, er det grunn til å tro at det i liten grad vil påvirke vellene og grendelagenes arbeid for sine nærområder.

Historielagets hensikt med «årsproduksjonene», er å bidra til at lokalhistorien blir skrevet ned. Vi forteller om «slik det var» i tidligere tider.

Nyt hver dag med OHL-kalenderen, og bruk alle våre annonsører – for de støtter oss!

Også til denne utgave har mange bidratt med bilder og fagstoff. Vi takker dere alle!

Årets redaksjon:

Severin Breivik, Egil Wenger, Tom Dale Andersen, Ann Lisbeth F. Morris, Randi Martinsen, Ragnfrid Kirkeberg Pedersen, Siri Iversen og Finn E. Edvardsen.

Styreleder hilser

Herved foreligger den første kalenderen det året Oppegård ble en del av Nordre Follo kommune. Det er noe sårt med dette, men Oppegård historielag vil bestå! Vi håper på å lage mange historiske kalendere også i kommende år.

Kalendergruppen har denne gang tatt for seg vellene og grendelagene i kommunen. Vellene har vært av stor betydning i både Oppegård og i de fleste kommuner i landet. Vellene har i tidligere tider tatt på seg oppgaver som etterhvert er blitt overtatt av kommunen, slik som både bygging og vedlikehold av veier og vanntilførsel. Det har vært mye dugnadsånd med enkle hjelpemidler for å holde hjulene i gang. Etter hvert har også vellene sett det som sine oppgaver å knytte nærområdene mer sammen ved å arrangere barneskiløp, sykkeløp, festligheter mm. Vellene har gjerne vært et bindeledd til kommunen, men er også et våkent øye mot offentlige myndigheter. I Oppegård har vellene hatt et samarbeid gjennom «Vellenes kontaktutvalg» og senere «Nettopp». Her er det ordføreren som skal innkalle til og lede møtene minst en gang pr. år. Dette har uteblitt i det siste.

Jeg vil takke Kalenderkomiteen, med Severin Breivik i spissen, for et vel utført arbeid også dette året. Det har vist seg ikke å være så lett, fordi mange protokoller og opplysninger er vanskelige å finne. Erfaringsvis er det slik nå at mye stoff ligger inne på de respektive datamaskiner. Med forskjellige datasystemer og brukere, blir dokumentene fort «borte» etter hvert.

Jeg vil rette en stor takk til alle de gamle gode ringpermene som enda finnes!

Til slutt håper jeg leserne vil finne mye glede og nytte både i tekst og bilder i årets kalenderutgave.

Med vennlig hilsen
Steinar Karlsrud,
styreleder Oppegård historielag

Forsidebilder: Vanntårnet på Sætreskogen.

Baksidebilder: Vel-husene i oktober 2019.

Vi takker for støtten!

alt-mann as
Tlf. 480 09 000, e-post: post@alt-mann.no

Fargerike Kolbotn Interiørservice
Landerudsenteret, Sofiemyr
Tlf. 66 80 80 20
E-post: kolbotninterior@epost.no

JERNIA
Jernia Kolbotn Sentrum/Torg
Sentrum: 66 81 09 10
Torget: 66 80 39 50
E-post: kolbotn@jernia.no
www.facebook.com/jerniakolbotn

Larmerud Rørservice A/S
Sofiemyrvn. 6
Tlf. 66 89 29 00
www.larmerud.no

Bli medlem i Oppegård Historielag
Bruk vedlagt giro eller send en e-post til:
post@oppegard-historielag.org
Se også vår hjemmeside:
www.oppegard-historielag.org

Vårt formål er å vekke interesse og forståelse for historien knyttet til området som nå er Oppegård kommune. Laget arbeider for å utbre kjennskap til vår kulturarv og verne kulturminner av alle slag.

Som medlem får du:

- Historielagets kalender
- Follominne
- Vårt medlemsblad to ganger i året med stoff om tidligere tider i Oppegård. Bladet gir også informasjon om møter og turer vi arrangerer

AUTORIA
A
Autoria Kolbotn - din lokale forhandler av Volkswagen og Skoda.
Vi har et stort verksted og utfører også skadereparasjoner og ruteskift.

GAMLE TÅRNHuset
R E S T A U R A N T
Velkommen til villaen midt på Kolbotn Torg,
med historisk og gastronomisk sus!
Kolbotnveien 31 • Tlf. 66 99 30 00
www.gamletaarnhuset.no

Handelsbanken

Kolbotn hudpleie
Ormerudveien 82, 1410 Kolbotn
Tlf. 66 80 02 86
www.kolbotnhudpleie.no

KVERNAAS
ARKITEKTER AS
Sentrumsbygget, Kolbotnvn. 7
Tlf. 66 80 24 80, www.kvernaas.no

Lunch og Catering, Kolbotn
Nye lokaler i Skiveien 75
Tlf. 66 99 20 20
www.lunch-catering.no

Nordre Follo
kommune
www.oppegard.kommune.no

EXPON
Skilt & Dekor
Skivn. 84, 1410 Kolbotn
Tlf. 66 80 81 91 • 901 17 617
E-post: espen@expon.no

Velforeninger og grendelag – til beste for nærmiljøet

Hvorfor vel og grendelag

Det var grunneiere – og dermed tomteselgere - som tok initiativ til det første vellet i Oppegård. Kanskje mente de det var greiere å forholde seg til en organisasjon enn å besvare omtrent likelydende henvendelser fra den enkelte tomteeier.

De nye tomteeierne hadde vei frem til tomten, og det var det. Vann måtte skaffes fra brønn på egen tomt, og toalettet var utedo. Veistandarden var dårlig, det samme var veibelysningen når den fantes. Da Oppegård ble egen kommune i 1915 var det bare et par, tre ansatte for veiarbeid. Selv om jernbanen var kommet til bygda, var det ofte misnøye med både ruteopplegg og billettpriser. Også her var det godt å representere mange når klage skulle fremsettes.

Oppgavene for vellene har vært tredelte, nemlig:

- Fysisk arbeid innen vellet, fra vannforsyning fra Sætreskogen til utsetting av hvilebenker.
- Fra påvirkning på kommunale vedtak til reaksjon på togtilbudet. Vellene er partipolitiske uavhengige og ikke bundet av eventuelle partiprogram
- Etablering av møtesteder, så vel for årsmøter som for årsfester og juletreffester.

Grendelagene dukket opp med den sterke boligbyggingen etter andre verdenskrig og dekker gjerne et område fastlagt av utbygger eller tomtselger

Litt velhistorie

Boligbyggingen i Oppegård vokste mot slutten av 1800 tallet, av to grunner. Trangbodddhet i Kristiania var den ene, og åpningen av Smålensbanen var den andre. Nå ble det mulig å bo utenfor byen og fortsatt arbeide der.

Lenger nord på Ljan og Nordstrand, startet utbyggingen tidligere, og her ble de to første de første vellene etablert allerede i 1890. Veistandard og veibelysning var også der sentrale problemer, og nøysomme måtte man være. Eksempelvis anskaffet Ljans Vel ved forrige århundreskifte en (!) petroleums gatelykt ved Ljan stasjon, til bruk «når månelysset ikke er tilstrekkelig».

Tidlig på 1900 tallet startet utparsellering av tomter på Fageraas, Sætreskog og Slaabraaten. Det foregikk også salg av tomter mot Ormerud på Kolbotn. I 1908 ble Selskapet for Oppegaard og Kullebunden Vel stiftet. Bak initiativet sto blant andre tomteeierne Theodor Hansen på Kullebund hovedgård og Hans A. Heltoorp i Oppegård.

Samarbeidet mellom nord og syd i bygda varte ikke lenge. Allerede i 1910 ble det enstemmig vedtatt på generalforsamlingen etter forslag fra Kullebunden å splitte selskapet i to, et i nord og et i syd.

Som vi skal se senere har Oppegård Vel tross trange tider iblant, beholdt stillingen som størst i bygda. Kulle-

bunden Vel fikk aldri samme oppslutning og ble oppløst i 1913.

Neste lag på listen er trolig Myrvoll Vel som ble stiftet i 1919, Greverud Vel fulgte to år senere og til sammen dreier det seg nå om rundt 24 levende vel og 10 grendelag i bygda.

Nybyggerlag og -foreninger

Allerede i 1911 så en nyskapning, og kanskje konkurrent, dagens lys, nemlig Kullebund Nybyggerforening. I 1913 overtok de navnet og kassabeholdningen, 27 kroner, fra det oppløste vellet.

I 1912 ble Ormerud Nybyggerforening grunnlagt. Etter noen år ble navnet skiftet til Kullebund, senere Kolbotn Nordre Vel. Dette vellet ble i 1929 delt ved at de som bodde i dalen tok navnet Ormerud Vel.

Kullebundbråten Nybyggerlag startet i 1917 og ble i 1930 delt i to velforeninger, nemlig Bråten Vel og Nedre Bråten Vel. Det siste skiftet senere navn til Nedre Solbråtan Vel.

Til et fellesmøte på Kullebund hovedgård i 1917 var Greverud Nybyggerforening blant deltagerne. Det er grunn til å tro at dette var en forløper til Greverud Vel som ble stiftet i 1921.

Også Sætreskog Nybyggerlag deltok på nevnte møte sammen med Oppegård Velmøte. Dette laget ble trolig stiftet som et alternativ til Oppegård Vel. Veienes elendige forfatning var det største problemet for de nye huseierne, og de følte nok at vellet som hadde flere grunneiere i styret ikke tok saken alvorlig nok. Rundt 1930 tok laget navnet Sætreskog Vel, og i 1945 ble laget slått sammen med Oppegård Vel.

Grendehus

Flere vel merket behov for et eget hus ganske raskt etter etableringen. Det var ikke lett å finne egnede lokaler til møter og fester i et nesten ikke eksisterende leiemarked. I ettertid er det forbausende å se hvor kort tid det tok fra vellet ble stiftet til velhuset var klart til bruk.

Også her gjaldt «først og størst» for Oppegård Vel. Allerede i 1919 var Oppegård Velhus klart til bruk, til glede for medlemmer og andre foreninger i området. Navn på huset var gjenstand for avstemning som resulterte i «Vellet».

Kino startet man med allerede i januar 1921 og holdt det gående helt til 1984, da TV og videokiosker overtok. Vellet overlevde planer om Samfunnshus på Greverud og kunne feire sitt 100-års jubileum i 2019, nå under navnet Oppegård Grendehus.

Neste vel ut var Kolbotn Nordre Vel som allerede i 1924 kunne åpne sitt hus i Skogveien. Det brant ned etter få år,

men et nytt og større var klart allerede i 1928. Dette var Kolbotns største lokale i sitt slag og var sted for revyer, brytstevner og kino. Denne var populær også i Prinsdal og Hauketo for her var det lett å komme inn på «voksen kino» også for de godt under aldersgrensen. Da Samfunnshuset åpnet i Kolbotn sentrum i 1962, ble huset i Skogveien solgt.

Fjelltun på Myrvoll ble innviet i 1929, bygd av materialer fra et stort hus som ble revet på Toten. Også her har det

vært kinodrift og revyer, samt utleie til private for selskaper man ikke har plass til hjemme. Kjelleren er innredet for ungdomsklubb.

Skolen på Svartskog ble avviklet i 1952, og eiendommen ble året etter overdratt til A/L Solheim. Nå eies stedet av Svartskog Vel, idrettsforeningen og sanitetsforeningen. I tillegg til medlemsmøter og utleie til selskaper, er det kafé ved sportsarrangementer.

Badeengler den gang Kolbotntjernet var rent og algefritt

Oversikt over vel og grendelag

Listen viser de vellene og grendelagene vi har greidd å finne. Enkelte vel har av ulike grunner lagt ned sin virksomhet.

Det er også tilfelle for NETTOPP, tanken var å ha et nettverk av vel i Oppegård for å få bedre gjennomslag i kommunen i saker av felles interesse. De siste par-tre årene har det ikke vært noen virksomhet i NETTOPP.

Det er allikevel mange vel og grendelag igjen. På nordsiden av kommunegrensen finner vi en helt annen velstruktur med et stort vel i hvert område, slik som Ljans Vel og Nordstrand Vel. Fordelen ved slik løsning er at vellet har bedre gjennomslagskraft overfor bydelene. Ulempen er stor avstand til det enkelte medlem og de nære ting.

Grendelag

Solkollen Grendelag
Trollåsen Grendelag
Sofiemyr II Grendelag
Blåbærskogen Grendelag
Sofiemyråsen Grendelag
Mellomlia Grendelag
Elgfaret Huseierforening
Greverudåsen Grendelag
Ljansbruket – Sjødalsstrand Grendelag
Bålerud Grendelag
Høyås Grendelag

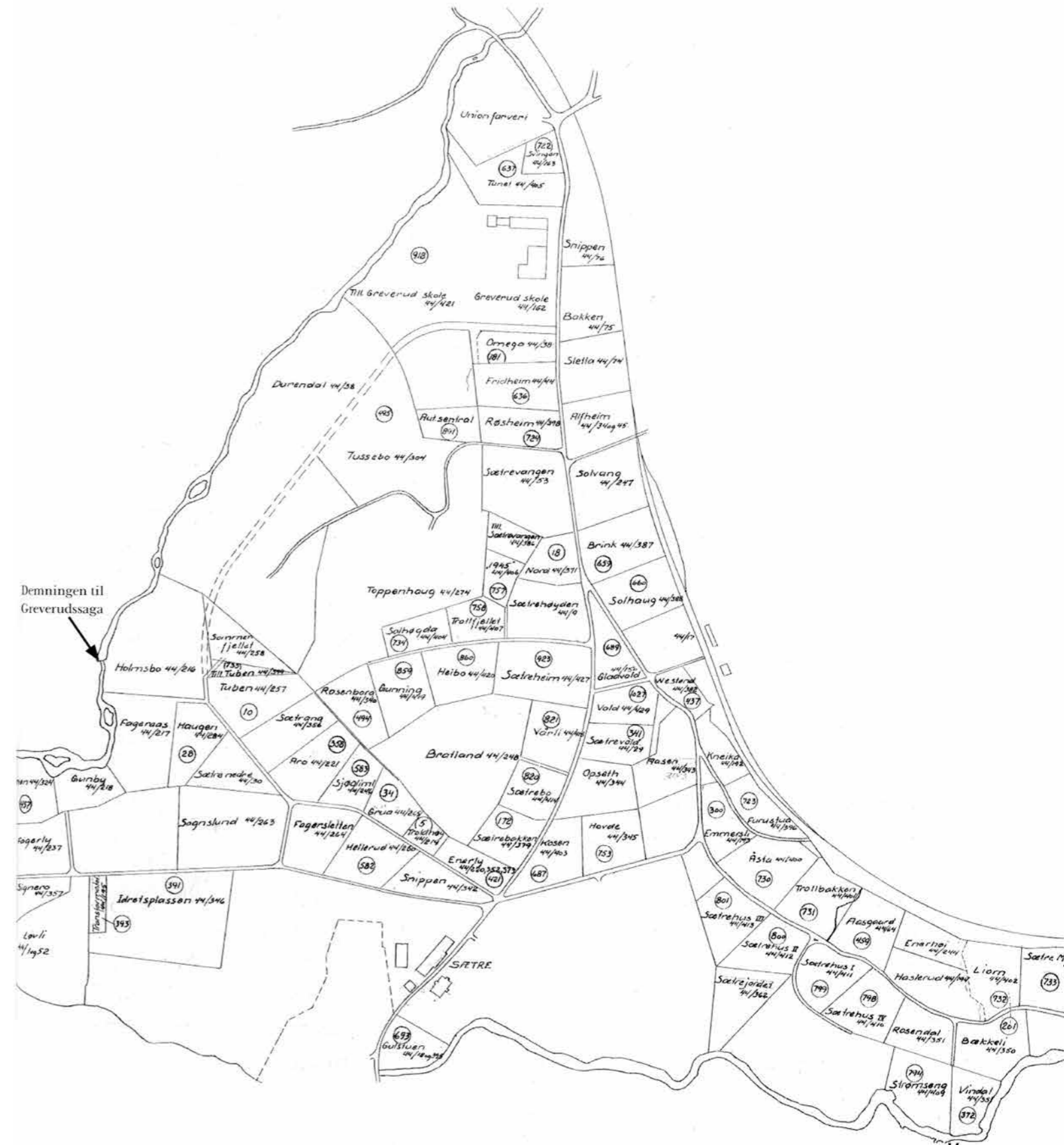
Vel

Oppegård Vel
Greverudlia Vel
Hellerasten & Tårnåsen Vel
Nordre Greverud Vel
Flåtestad Vel
Myrvoll Vel
Rikeåsen/Holteveien Vel
Tangen Vel
Kolbotn Nordre Vel
Ormerud Vel
Svartskog Vel
Kantorfeltets Vel
Nedre Solbråtan Vel
Øvre Bråten Vel (sovende)
Jerpeleina Vel
Augustadgrenda Vel
Vestre Ingieråsen Vel
Kolbotn Vel (sovende)
Sofiemyr Vel (sovende)
Ingierodden Vel
Tårnlia Vel
Frøyabo Vel
Sætreskogen Vel
Fururabben Vel

Svartskog spelemannslag – Velarrangement i særklasse på Solheim

Sætre – Fageraas – Durendal

Før veiene fikk eget navn med husnummer, hadde eiendommene egne navn som oversikten viser

Svartskog Vel – første sentrum, i dag stille i skogen ved fjorden

Svartskog Vel ble stiftet 28. oktober i 1975. Med dette ble alle de fem tidligere vel-foreningene slått sammen til ett samlende vel. Vellets hovedformål er å jobbe for Svartskogbefolkningens ve og vel.

Vellet fungerer som bindeledd mellom befolkningen på Svartskog og Oppedgård kommune. Vellet er både høringsinstans for offisielle saker som omhandler reguleringsmessige forhold i tillegg til de viktige oppgavene med å bidra til dugnadsarbeid i samlende arrangementer som 17.mai-fest, Svartskogdagen, skikafeer og loppemarked sammen med de andre foreningene på Svartskog.

Kilde: I hovedsak hentet fra www.svartskog.no

Augestadgrenda Vel – langt fra jernbanen, men har buss hvert 10. minutt

Augestadgrenda er en del av Tårnåsenområdet, og er definert som bebyggelsen langs Augestadveien, Vestenga, Vardeveien, Grønliveien, Grevlingveien, og deler av Kornmoveien og Valhallaveien. Det vil si den eldste bebyggelsen i dette området. Området er kranset inn av Hellerasten, Tårnåsen og Høyås, som senere har fått egne vel og grendelag.

Augestadgrenda Vel ble etablert i 1950. Boligene ble påbegynt like etter krigen, og tomtene utskilt fra Augestad gård, som var navnet på den eldre Øvre Ormerud gård. Det finnes ikke synlige rester etter dette gårdsanlegget. Gården var egentlig en husmannsplass under Ormerud gård nede i Ormeruddalen. Ormerud er en av middelaldergårdene illustrert i kommunevåpenet. Denne gården er også helt borte.

Vellet ble etablert for å ivareta beboernes interesser overfor eieren på Augestad gård, og kommunen, som skulle bygge ut infrastrukturen i området. Viktige saker var vann- og kloakk, butikk og postombæring. Telefonkiosk i området fikk styret ikke til. Barnehage var et hett tema, strøm på egen måler likedan. En av de første saken vellet hadde var krav fra kommunen om at beboerne skulle betale halvparten av veivedlikeholdet, men det ble avvist. Vellet ville allerede på 1950-tallet ha forlenget bussruten til nederst i Grønliveien, der de også kunne tenke seg å sette opp en kiosk, pakkesentral og "tale"-stasjon. Det gikk ikke.

Vellet sto for arrangementer av sosial karakter, julefester, skirenn og andre arrangementer, for eksempel midtsommerfester innerst i Vardeveien og Vestenga. Vellet ble delaktig i etableringen av Samfunnshuset på Kolbotn, og ble eier av tomteområdet på Augestadvollen, med planer om etablering av velhus, barnepark, og lignende før det ble aktuelt å utvikle nåværende eldreboliger for vellets medlemmer.

Av og til slo man stort på i festlige sammenhenger, for eksempel ble vellets 10-års jubileum feiret med brask og bram på Tyrigrava, og 25-års jubileet i 1975 på Villa Sandvigen. På slutten av 1970-tallet var aktiviteten litt laber, men i 1984 ble det blåst nytt liv i vellets aktiviteter. Særlig arbeidet med å etablere Augestadvollen borettslag medførte økte aktiviteter på 1980- og 90-tallet, og eierskapet her ga god og stabil økonomi for Vellet. Dette har bl.a. muliggjort Vellet som sponsor, for eksempel til historielagets skilting av Oldtidsveien over Grønliåsen.

Augestadgrenda Vel har i alle år hatt mye trafikk gjennom sitt område, særlig gjelder dette buss, med busslinjer gjennom Augestadveien og Valhallaveien, og i sin tid

snuplass i området Kornmoveien-Augestadveien-Valhallaveien. Selv om Sætre kjeksfabrikk i sin tid lå nær opp til vellets interesseområde på 1960-80-tallet, var det lite konfliktstoff forbundet med trafikken derfra.

Augestadgrenda Vel er pr. i dag fortsatt aktivt på en del områder og har regelmessig styremøter, årsmøter og sommerfester.

Augestadvollen, seniorboliger på "toppen" mot Tårnåsen senter

Vestenga, sentral vei med tidlig bosetting i Augestadgrenda, sett fra nord. Augestadveien, mot Tårnåsen senter, passerer foran det hvite huset i bakgrunnen

Kolbotn Nordre Vel – bygde det første samfunnshuset i kommunen

Kolbotn på 1930-tallet. Nordre Kolbotn vel befinner seg i dag i skogsområdet midt i bildet, bak Kolbotn skole. I skogskråningen mot vest er Rikeåsen vel, og Ormerud vel i dalsøkket mot øst.

Starten på velforeningen som i dag heter Kolbotn Nordre Vel, var egentlig høsten 1912. Vellets «unntagelse» fant sted i en samling på Ormerud gård og ble konstituert i generalforsamling i Oslo en måneds tid etter med navnet «Ormerud nybyggerforening». Da hadde det allerede i mange år vært sterkt press på myndighetene for å få orden på hytte- og boligsituasjonen i området.

Bakgrunnen for å få laget en formell organisasjon, var overgangen fra hyttebebyggelse i Ormerud/Rikeåsen-området, til etablering av villaer. For de som flyttet inn i vellets område for cirka hundre år siden ble ikke livet noen dans på roser. I mange år måtte de bo i et område som manglet veier, vann og kloakk. For å bedre forholdene måtte de gjøre det meste av arbeidet på dugnad. Dette var et krav til alle, og hvis de ikke møtte opp på dugnadene, risikerte de å bli anmeldt til lensmannen. Dessuten måtte de avstå deler av tomtene sine til veianleggene.

Vann- og kloakk-prosjektet til kommunen ble ikke fullført før på 1970-tallet, og etter det har vellets beboere vært fornøyd med livet. 50 år med brønnvann og utedøer var nok!

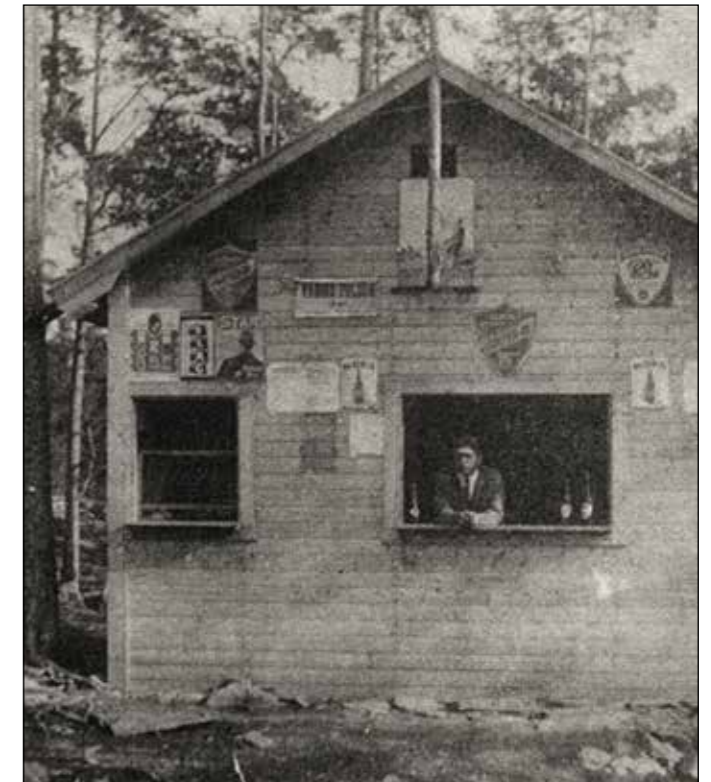
Navneforandringen for vellet kom i 1918, først til «Kullebunden Nordre Vel», og noen år senere til «Kolbotn Nordre Vel», da som følge av den generelle navnestriden om Kullebunden/Kolbotn-navnet. Utvikling og utbygging gikk med rivende fart i årene etter. Interessemotsetninger oppsto mellom beboerne på åsen (Rikeåsen) og i Ormerud-dalen, bl.a. i forbindelse med planlegging av et eget forsamlingshus for vellet (Folkvang/Samfunnet), som ble planlagt helt øverst på Rikeåsen. Etablering av et økonomisk grunnlag gikk tregt. I 1929 ble vellet delt i Kolbotn Nordre Vel, Ormerud Vel og Rikeåsen Vel.

På siste halvdel av 1920-tallet bygde Nordre Kolbotn Vel sitt velhus, som i alle år gikk under navnet «Samfunnet». Her ble det etter hvert et godt sosialt liv, med møtevirksomhet og servering, og kino fra 1930-årene. Mange er de som har vært på sosiale feststunder her oppgjennom 1940- og 1950-årene. I tillegg til selve bygget «Samfunnet», hadde vellet etablert 3-4 mindre eiendommer til spesielle formål, inkludert en felles vannbrønn.

Tidlig på 1960-tallet bygde kommunen «Samfunnshuset»

i Kolbotn sentrum, og bruken av «Samfunnet» i Skogveien ble etter hvert mindre aktiv. I 1962 solgte Vellet huset. Det er i dag innredet som bolighus. Det tok lang tid før forholdet til de øvrige småeiendommene og kommunen gikk i orden.

I dag er Nordre Kolbotn Vel en organisasjon i jevn drift, men uten de store sakene på tapetet, trolig i likhet med de øvrige vellene i kommunen, knyttet til «den nyere tid». Kolbotn Nordre vel arrangerer hvert år Vellets dag.

Kolbotns første forsamlingshus "Samfunnet"

Kilder for tekst og bilder:

Utover kalendergruppens samlede kunnskap på temaene, har vi med stor glede benyttet opplysninger fra følgende personer, bøker, protokoller og hefter: Nils B. Olsen, Dag Spilde, Tore Norberg, Inger Marie Nissen, Mette Moberg, Hermund Refsdal og Willy Østberg. Helen og Halvor Stormoen samt Tove Helle.

Ellers:

«Tangens historie slik jeg husker den» av Svein Aarset, Særoppgave om Solbråtan av Helen Stormoen (3b/juni 2001)

Utdrag fra møteprotokoller for Nedre Braaten Vel 1930-42,

«Forsamlingssteder og møteplasser på Myrvoll», av lokalhistoriker Bjørn G. Lunde

Jubileumboka til Oppegård Vel

«Oppegård blir til», jubileumbok Oppegård kommune, 2014

Bilder:

Egil Wenger, Steinar Karlsrud, Tove Helle, Jarle Jodnes, Tom Dale Andersen, Jan Willem Kopperud, Eirik Løkkemoen Bjerklund, Siri Iversen og Østlandets Blad. Dronebilder tatt av «DroneThor», Thor H. Hansen.

Denne kalenderen er i sin helhet designet og produsert av

Solbråveien 49, 1383 Asker
Telefon: 63 00 20 50
E-mail: post@askerprint.no

Oppegård Vel – først og størst

Initiativet til den første velforeningen i Oppegård var det grunneierne som sto bak, nemlig Theodor Hansen på Kullebund hovedgård og Hans Heltorp på Sætre. I 1908 ble Selskapet Oppegård og Kullebunden Vel stiftet.

Men samarbeidet mellom nord og syd i bygda ble ikke langvarig. Allerede 1. mai 1910 ble selskapet delt i to etter

forslag fra herrene Wyller og Hansen fra Kolbotn. Oppegård var da fortsatt en del av Nesodden herred, og kiving om sognets knappe midler kan godt ha vært en medvirkende årsak til ønsket om deling.

Tiåret som fulgte var preget av en femdobling av folketallet i Oppegård som ble eget herred i 1915.

Ikke minst skyldtes dette utparsellering med tilhørende boligbygging på Fagerås, Sætreskog og Slåbråten. Her var det etablert et skarve veinett frem til tomten, med en standard som bekymret Dyrebeskyttelsen på vegne av hestene. Hjelp fra kommunen var ikke å tenke på, de to veivokterne rakk ikke

Januar 2020

langt. For vellet ble bedring av veiene en nesten evigvarende kampsak. Det sier også litt om datidens rollefordeling at vellene tilbød seg å sette opp stolper med lamper dersom kommunen sørget for strøm.

Da hadde vellet allerede fått satt opp en petroleumsløkt ved stasjonen, en stasjonsbetjent påtok seg jobben med å holde lykten ren og tenne den, samt feie og måke området for 10 kr pr vinterhalvår.

Behovet for et eget forsamlingshus meldte seg raskt for vellet, og handlekraftige personer sørget for tomtekjøp, finansiering og bygging slik at innvielsesfesten kunne holdes 27. november 1919. Her har foreningslivet i bygda hatt et sted å være i alle år.

I tillegg til jevnlig kontakt med kommunen hadde vellet flere saker med NSB. Det var ønsker om hyppigere togavganger, billigere billetter for arbeidsreiser (månedskort), synpunkter på dobbeltspor og ønske om elektrisk drift. Forholdene rundt stasjonen med krysning i plan var også en gjenganger. Undergang og bro kom med tiden på plass med løsninger som ikke alltid var fremtidsrettet.

Etter krigen startet boligbyggingen nord i kommunen som etter hvert fikk løst sine vann- og avløpsoppgaver. Store områder i syd fikk ikke del i denne utviklingen da. Vellet tok saken i egne hender. Etter «Norges største dugnad» ble vannverket åpnet i juni 1959. Vannet ble pumpet opp fra Tusse.

Tusse ble, dels i samarbeid med Langhus Vel, utviklet til badepark til glede for beboerne syd i bygda.

Til vellets 100-årsjubileum i 2008 forelå jubileumsboka «Oppegård Vel 1908-2008: bygdas våkne samvittighet», en god beskrivelse av arbeidet gjennom årene, og en uvurderlig kilde for denne artikkelen. Vellet er blant de største i bygda når det gjelder medlemmer, og desidert størst når det gjelder oppgavene som er løst. Listen som navngir de over 40 personene som har innehatt styreleder vervet viser også at det må ha vært et krevende arbeid.

UKE	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORSDAG	FREDAG	LØRDAG	SØNDAG
1			1 Nyttårsdag og starten på Nordre Follo	2	3 ☾	4	5
2	6	7	8	9	10 ○	11	12
3	13	14	15	16	17 ☾	18	19
4	20	21	22	23	24 ●	25	26
5	27	28 Prinsesse Ingrid Alexandra	29	30	31		

Ormerud Vel – hytter og hus, veier og miljø

Ormerud Vel ble stiftet i 1929. Før det var det bare ett vel i Rikeåsen, åsen nord for Kolbotn skole, men Ormeruddalens folk valgte å bryte og danne sitt eget vel i 1929. Det nye vellet var særlig opptatt av vedlikehold av veiene og det var trolig dette som lå bak splittelsen.

Veispørsmålet har vært et gjennomgangstema i vellets 90 år. For 100 år siden var Ormeruddalen preget av mange sommerhytter for folk fra Oslo/Kristiania. Etter hvert ble det flere som valgte å bosette seg fast i dalen. Flere av dagens hus er 90 til 100 år gamle. Når folk skulle komme seg frem hele året oppsto behovet for gode helårsveier. Veiarbeidet ble organisert på den måten at grunneierne selv hadde en stor del av ansvaret for å opparbeide veien forbi sitt hus. Men ikke alle var like flittige, med det resultatet at veiene ble usammenhengende og av ganske forskjellig kvalitet. Vellet maste i årevis for å få enkelte grunneiere til å sette i stand sitt stykke. Når velforeningen selv gjennomførte veiarbeid var det tilsvarende vanskelig å få enkelte grunneiere til å betale sin andel. Ormerud Vel valgte tidlig å kjøre en hard linje, og stevnet i 1934 en grunneier som nektet å betale for veien. Ormerud Vel vant saken. Etter dette kunne de med loven i hånd kreve betaling fra grunneiere for veiarbeid.

De første veiene i dalen var av ymse kvalitet og ofte smale. Opp gjennom årene ble det derfor behov for å utvide veiene og legge fast asfaltdekke på dem. Utvidelse av veiene medførte ofte at grunneiere måtte avgi grunn til. Dette var ikke alltid populært og førte til at mange grunneiere fikk et anstrengt forhold til vellet.

I nyere tid er det etablering av lekeplasser for barn som har vært en hovedaktivitet for Ormerud Vel. Stadig flere småbarnsforeldre har flyttet inn. Fortettingen av boliger i området gjorde at det ble færre grønne fri-

Lekeplassen i dag, med klatrestativer for barn, og ballbane

områder hvor barna kunne leke. Vellet søkte i 2007 Oppegård kommune om penger til å lage lekeplass. To områder pekte seg ut. Kildeparken i Ormerudveien, og en kommunal tomt i Dalsveien. Vellet valgte å starte med tomten i Dalsveien. Her ble det først bygd en fotballøkke og senere anlagt et grøntareal rundt banen. Plassen har blitt mye brukt til sosiale arrangementer for beboerne i dalen. Så

fortsatte vellet med å lage lekeplass i Kildeparken, med støtte fra Gjensidigestiftelsen. Kronen på verket kom i 2018, da det ble laget hinderløype for barn ved fotballbanen i Dalsveien.

Så begynte dramaet. Oppegård kommune trengte penger til sine store utbyggingsplaner. Tomten i Dalsveien ble vurdert omregulert til boligformål.

Dette kunne i verste fall bety at lekeplassen ville blitt jevnet med jorden og tomten brukt til boliger. Nå viste samholdet i dalen seg. Det ble skrevet høringsbrev til kommunen, laget innlegg i aviser og tok kontakt med politikere. I mai 2019 kom gledesbudskapet. Tomten ble ikke omregulert. Dermed kunne beboerne i vellet juble for at de fortsatt vil ha to fine lekeplasser.

Det siste som har skjedd er at Dalsveien er foreslått omdøpt til Radka Toneffs vei. Et flott navn, men egentlig uforståelig. Radka Toneff bodde aldri i Dalsveien.

Dalsveien med tavle, her lå i sin tid Ormerud gård, en av de 17 middelaldergårdene

Februar 2020

UKE	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORSDAG	FREDAG	LØRDAG	SØNDAG
5						1	2 ●
6	3	4	5	6 Samefolkets dag	7	8	9 ○
7	10	11	12	13	14	15 ●	16
8	17	18	19	20	21	22	23 ● Fastelavn
9	24	25	26	27	28 Kong Harald	29	

Fururabben Vel – ved skolene og Sofiemyr kirke

Mars 2020

Fururabben Vel ligger på Sofiemyråsen avgrenset av Roald Amundsen videregående skole i sørøst, Sofiemyråsen grendelag i sør og vest. I nord ligger rekkehusbebyggelsen i Sigrid Undsets vei og Sofiemyr kirke. Feltet ble bygget av entreprenør Block Watne i 1975-76 og består av frittstående eneboliger og eneboliger i rekke, totalt 35 hus. De første beboerne flyttet inn i desember 1976 og resten gjort ferdig utover i 1977.

I og med at alle disse var husbankfinansierte tomter, måtte eierne være medlem av en velforening. Møteplassen for vellet de første årene var lokaler i Oppegård videregående skole, alternativt møter hjemme hos medlemmer av Fururabben Vel.

De senere årene har Sofiemyr kirke (innviet 1982), blitt vellets naturlige møtested.

De største sakene som det har vært jobbet med er: Ønsker om å få fartsdempende dumper i veien, noe de ennå ikke har oppnådd å få realisert. Av andre saker, så var vellet sterkt imot at boligblokka for beboere med spesielle behov skulle bygges i Bregneveien. Aksjonen mot å få dette blokkbygget frontet Fururabben Vel sammen med Sofiemyråsen grendelag overfor kommunen. Årlig noen ganger i mai måned skaper også russens aktiviteter og bråk en del problem for de som bor på «Fururabben».

UKE	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORSDAG	FREDAG	LØRDAG	SØNDAG
9							1
10	2	3	4	5	6	7	8
11	9	10	11	12	13	14	15
12	16	17	18	19	20	21	22
					Vårjevndøgn		
13	23	24	25	26	27	28	29
							Sommertid
14	30	31					

Tangen Vel – småhusidyll ved vannet tett på sentrum

Tangen Vel er en liten velforening som favnet «Tangen» der den stikker ut i Kolbotnvannet mellom Veslebukta og Storebukta. Med dagens adresser betyr det Theodor Hansens vei samt Solbråtanveien fra nr. 8 til og med nr. 16. Da jernbaneundergangen ble etablert på 1930-tallet oppsto det et naturlig skille mellom Kolbotn sentrum og Tangen. På Tangen eksisterte det allerede den gangen noe

villabebyggelse, og den har utviklet seg jevnt og trutt med delinger av tomter og bygging av nye hus. Mange av vellets medlemmer har bodd her siden de var barn, og flere forteller om et Kolbotnvann som ikke bare kunne brukes til bading og annen rekreasjon, men også var drikkevannskilden der de daglig hentet sine bøtter med vann.

Før rivingen begynte i 2018, var det 37 små og store bolighus i området. Et av de typiske trekkene har historisk sett vært adkomsten til vannet, og svært mange av villatomtene ligger direkte til Kolbotnvannet.

På Tangen er det mye tradisjonell villabebyggelse – slik det var typisk for Kolbotn. Etter Oppegård kommunes vedtak og vilje, raderes nå halvparten av vellets villabebyggelse slik at det om kort tid kun er «ytre Tangen» som står igjen med sin tradisjonelle bebyggelse.

Storebuktløkka Familielag

Storebuktløkka Familielag ble stiftet i oktober 1980, etter initiativ fra noen familier i området. Den gangen var hovedformålet å opparbeide og vedlikeholde gressløkka innerst i Storebukta. Familielaget etablerte lekeområder, fotballbane og friområde generelt. Det var familielaget som sørget for klipping, beskjæring og annet vedlikehold.

Fra «Dugnad/årsmøte 6.5.1981» kan vi bl.a. lese «I en innlagt pause i dugnaden ... ble det avholdt årsmøte» - og slik har det egentlig vært frem til i dag. I 1981 var kontingenten kr. 50,- pr familie. I dag er på kr. 200,-. Viktigste formål var å skaffe midler til etablering leke- og idrettsplass, og i juni 1981 mottok laget et statstilskudd til forbedring av lekemiljø m.v. på kr. 10.000,-. Dette utgjorde en stor del av nødvendige midler for å etablere Løkka. Da eksisterte ikke noe Tangen Vel, kun Solbråtan Vel som er nevnt i lagets papirer til da. Hovedaktivitetene til Tangen Vel har alltid – i alle fall frem til 2018, vært de årlige dugnader for vedlikehold av

Tangen og Båtsleppa 1929

«Løkka» med beskjæring, maling og bygging av lekestativer til glede for vellets beboere og for andre i nabolagene.

Det er ikke mulig å fastslå helt sikkert, men rimelig å anta at Storebuktløkka Familielag litt utpå 1980-tallet ble gjort om til Tangen Vel. Løkka ble brukt til fotballtrening for yngre lag og kommunen tok da over gressklippingen mens vellet tok det øvrige vedlikeholdet.

Tangen Vel er som nevnt, et ganske lite og relativt ungt vel. Det har ingen bygninger eller annen eiendom, så vellets eneste besittelse var Løkka. Den er i dag borte, men antas senere å bli forvaltet av et nytt sameie.

Med øket press på utbygging og fortetting av boligområdene nær til sentrum, har vellets aktiviteter endret seg. I tillegg til arbeidet for Løkka, har vellet ivaretatt og synliggjort vellets fellesinteresser overfor kommune, utbyggere o.a. Tangen Vel ønsket primært å få beholde villastrøket med sine kvaliteter; Åpne hager, enkel bebyggelse og en omsorg for hverandre. Vellet mente dette var et særpreg som kommunen burde søke å bevare, men kommune og utbyggere ville det annerledes.

April 2020

UKE	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORSDAG	FREDAG	LØRDAG	SØNDAG
14			1 ☾	2	3	4	5 Palmesøndag
15	6	7	8 ○	9 Skjærtorsdag	10 Langfredag	11 Påskeaften	12 1. påskedag
16	13 2. påskedag	14	15 ☾	16	17	18	19
17	20	21	22	23 ●	24	25	26
18	27	28	29	30 ☾			

Sofiemyråsen Grendelag – fra bringebærskog til eneboliger

Sofiemyråsen grendelag ble stiftet i 1975 da byggevirksomheten startet i området. Det første året ble grendelaget representert av et interimstyre som ble opprettet av Oppgård tomteselskap (Oppgård kommune). Byggefeltet besto av 122 byggeklare tomter som etter loddtrekning ble fordelt til selvbyggere med minst 25 års botid i kommunen. I kjøpekontraktene ble det pålagt medlemskap i grendelaget.

I 1977 da de fleste var flyttet inn i sine nybygde hus, ble det innkalt til generalforsamling og et styre bestående av en representant fra hver vei ble valgt. En av de første oppgavene var å utforme regler som laget kunne arbeide etter. Bl.a. ble det opprettet en dugnadsgjeng i hver vei som ble ledet av den til enhver tid sittende styreprerentant.

Noen av de første oppgavene for grendelaget var en protest mot å etablere et pukverk på Skogsåsen. Det neste var en planlagt barnehage uten tilgang til kjørevei. Ellers fungerte grendelaget godt, med årsmøte hvert år. Grendelaget hadde også ansvar for at felles gjesteparkeringsplasser ble brøytet. Dette ble betalt av midler som kom inn via

Mai 2020

medlemskontingenten. Etter som boligområdet ble mer og mer ferdig, begynte styret å arbeide med overdragelse av friområdene fra kommunen til grendelaget.

Hver tomtekjøper ble pålagt å betale for 309 m² friområde utenom sin egen tomt til samme pris pr m² som tomten. Dette har vært en langdryg historie. Flere ganger har denne saken vært tatt opp med kommunen. Særlig var dette aktuelt da boligblokken i Bregneveien ble etablert. Grendelaget mente at friområdene som tomtekjøperne hadde betalt for, var en del av området som kommunen solgte til utbygger. I 2019 er enda ikke denne saken ferdig og det nye styret har fått i oppdrag å forsøke å få kartlagt friområdet som ble betalt for i 1975 og få dette overskrevet til Sofiemyråsen Grendelag.

Det har også vært engasjement i forbindelse med trafikk. Noen ønsket dumper i Løvliå og Tømteveien. Det ble også en sak da Tømteveien ble slått igjennom til Kongeveien og nytt boligfelt som kom på 90-tallet, Sofiemyr II.

Sosialt ble det arrangert tre «Bli Kjent»-fester der beboerne ble invitert til en hyggelig aften. Mange møtte opp.

Som grendehus ble HV-huset i Skiveien benyttet både til årsmøter og andre sammenkomster. Etter hvert ble dette overflyttet til Sofiemyr kirke.

I løpet av disse årene, har det også vært opphold i aktiviteten. Det ble over flere år ikke innkalt til årsmøter og ikke krevd inn kontingent. I dag fungerer det meste og grendelaget har fått nytt styre som har flere saker å jobbe med.

Sofiemyråsen er et boområde hvor mange av de som bygde i 1975 har flyttet til mer lettstelte leiligheter. Eneboligene blir solgt og yngre beboere flytter inn. Så lenge alt fungerer er det liten aktivitet, men hvis noe skjer som opptar flere, våkner grendelaget til live, slik som da det ble hugget trær i friområdene. Det var for og imot, men tilslutt ble de fleste fornøyde. Støyen og støvet fra byggingen på Skogsåsen er også en sak som opptar. Flere innlegg om dette i lokalavisen.

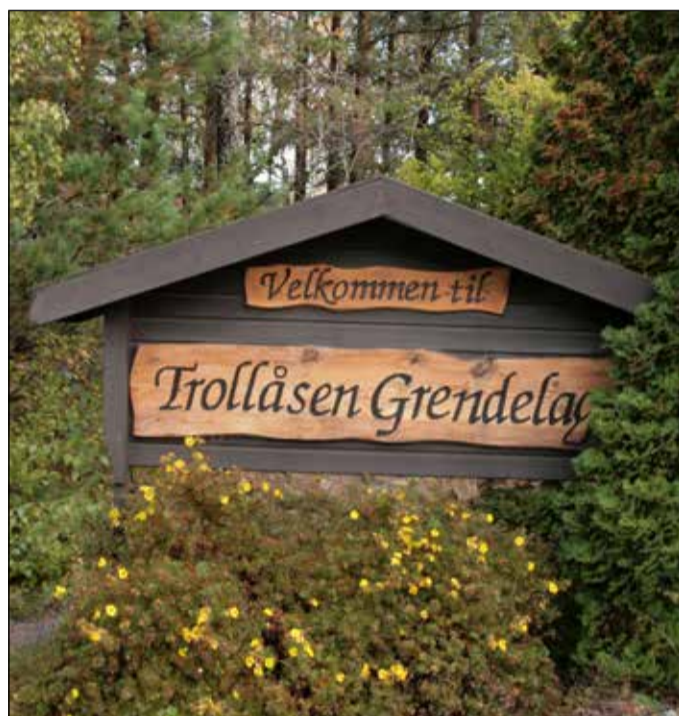
UKE	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORSDAG	FREDAG	LØRDAG	SØNDAG
18					1 Offentlig høytidsdag	2	3
19	4	5	6	7 ○	8 Frigjøringsdag 1945	9	10
20	11	12	13	14 ●	15	16	17 Grunnlovsdag
21	18	19	20	21 Kristi Himmelfartsdag	22 ●	23	24
22	25	26	27	28	29	30 ● Pinseften	31 1. pinsedag

Trollåsen Grendelag – trivelig boområde der det før var kjærlighetsstier

Trollåsen grendelag ble ferdig for de første innflyttere i 1983. Grendelaget består i alt av 314 husstander med adresser Sagveien, Flisveien, Kvernbakken og Sponstubbene. Boligområdet har både rekkehus, tomannsboliger og eneboliger. Husene er delt på 17 tun med lekeplasser. De første rekkehusene som ble bygget er noe mindre enn de andre fordi de måtte innfri visse krav for å få husbanklån.

Trollåsen grendelag er et trivelig sted å bo for både store og små. I tillegg har grendelaget en egen fotballbane som også blir brukt som skøytebane om vinteren. Høsten 2018 ble det satt opp en egen treningspark for barn og unge. Den blir mye brukt. Grendelaget har sitt eget grendehus som beboerne kan leie ved behov.

Fotballbanen/skøytebane på vinters tid, treningsparken og grendehuset er steder som alle bidrar til at folk blir godt kjente med hverandre. Sommerstid er det også kort vei ned til Hvervenbukta og bading. Grendelagsområdet har mange aktiviteter som er med på å knytte beboerne sammen på en fin måte.

Området for Trollåsen grendelag ble utskilt fra Li gård (med gardstun rett bak Shell-stasjonen i Rosenholmveien). Li gård er også en av de 17 middelaldergårdene i Opppegård.

Navnet Trollåsen - egentlig Trolldalsåsen, er fra gammelt av, før middelalderen. På Li gård, i åsen ved Rosenholm, finnes det til og med rester av en bygdeborg! Da Trollåsområdet tidligere var vilt og ufremkommelig, kunne røvere av og til vandre der, så unger på gårdene og husmannsplassene i nærheten ble fortalt at det var noe trolsk over området. Derav Trollåsen eller Trolldalsåsen som var navnet frem til 1970-tallet. I gamle kart ble også Gjersjø bru beskrevet som Trolldalsbrua.

Juni 2020

På 1700-tallet drev Ljansbruket et lite «skipsverft» for vedlikehold av fire egne skip nede i Hvervenbukta. Et av dem het Hvitebjørn. Skipene fraktet tømmer og plank til Holland og England. Hverven kommer således fra «Verftsbukta». Tjæren skipene ble vedlikeholdt med, ble lokalt produsert på Tyrigrava. Tømmer hogd på Trollåsen var av god kvalitet og kunne nyttes til emne for skutemaster. Tømmerstokkene ble gjerne lagt i myra for å trutne slik at det senere ikke sprakk, myra lå i området ved nåværende Lienga og Mellomåsveien. På den måten kom navnet Mastemyr.

På Trollåsen har Grendelaget også plass for bienes blomstereng

UKE	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORSDAG	FREDAG	LØRDAG	SØNDAG
23	1 2. pinsedag	2	3	4	5 ○	6	7 Unionsopp- løsningen 1905
24	8	9	10	11	12	13 ●	14
25	15	16	17	18	19	20 Sommer- solhverv	21 ●
26	22	23 St. Hansaften	24	25	26	27	28 ●
27	29	30					

Hellerasten og Tårnåsen Vel – politikk og kjeks, boliger og beredskap

Sentralt i dette området fantes det ikke noen velforening for ivaretagelse av felles interesser overfor omverdenen. Først ved en kommuneplanrullering i 2006 ble det åpenbart at dette var en mangel. I løpet av kort tid tok sentrale interessenter tak i saken, og sørget for etablering av Hellerasten og Tårnåsen vel tidlig i 2007, da i nært samarbeid med den overbygningen for vellene i Oppegård, NETT-OPP.

Vellet dekket i prinsippet hele området fra Sønsterudveien til bygrensen i nord, og fra Skrenten (som var eget vel) og opp til skogen mot Grønliåsen. Unntak var allerede etablerte vel og grendelag i området, Ødegården, Augestadgrenda og Tårnliå og så Skrenten, da. Noen klare grenser mellom vellene/grendelagene er ikke nedtegnet.

Umiddelbart forelå interessante saksområder, for eksempel utviklingen av Særefabrikken til boligområde, vern av fri- og grøntarealer, og lekepasser i de etablerte boligområdene i tillegg til fritidsbruken av arealene østenfor, opp mot, og på Grønliåsen. Dette ble ansett for viktig, med tanke på vern i forhold til rulleringen av kommuneplanen. En rekke andre – og kanskje mindre – interesseområder ble påpekt, så behovet for vellet som felles talsorgan var utvilsomt.

Senere har vellet arbeidet med utvikling og beskyttelse av snarveier og stier, og oppsett av hvilebenker innenfor velområdet. Litt spesielt er det at vellet har vært engasjert i samarbeidet med Oppegårds vennskapskommune Sirivintos i Litauen, og hadde en rolle i utvekslingsarbeidet, jfr bilder til denne artikkelen.

Slik tilfellet nok er for de fleste vellene, har aktiviteten de senere år vært dempet ned. Siste sak som har vært behandlet gjelder rimeligvis effektene av etablering og drift av Beredskapssenteret på Taraldrud og støy derfra som ventes inn i området.

Juli 2020

Vennsapsbesøk fra Sirivintos, Nils B. Olsen på talerstolen

Den første bebyggelsen på Hellerasten

UKE	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORSDAG	FREDAG	LØRDAG	SØNDAG
27			1	2	3	4	5 ○
						Dronning Sonja	
28	6	7	8	9	10	11	12
29	13 ○	14	15	16	17	18	19
30	20 ●	21	22	23	24	25	26
	Kronprins Haakon						
31	27 ○	28	29	30	31		
			Olsok				

Kantorfeltets Vel – vestvendt ved Gjersjøen nær slalombakken

Kantorfeltets Vel ble stiftet 19. april 1971 og består av de 36 kjedede funkisboligene/rekkehusene med adresse Ingierkollveien 6 -76 (bare de med partallsnummer!) opp mot Kantoråsen. Kantorfeltet Vel utgjør en liten del av en kartoppmåling i 1968 på til sammen 24,5 mål for å kunne

bygge ut Kantoråsen. Fra Vellets formål nevnes:
§ 1 «Å ivareta medlemmenes felles interesser og ved sitt arbeid, fremme naboskap».
§ 2 «Alle husstander er pliktige medlemmer. Hvert hus har 1 medlem». Kontingenten på kr 25,- ble 7.

mai 1979 økt til kr 50,-. I dag er den kr 500,-/år.
Blant oppgavene Vellet har arbeidet med, finner vi fra arkivene:
I 1974 protesterte Vellet mot planer om å bygge et kurshotell med utnyttelse av friarealet nede på

August 2020

Vassbonn ved Gjersjøen. Det skulle komme syd for slalåmbakken. (Ingierkollen åpnet desember 1965). Protestene virket tydeligvis, for noe kurs/konferansehotell ble aldri bygget.

Vellet protesterte en gang i 1976 mot planene om at det skulle bygges en barnehage på Jordbærsletta. Begrunnelsen var fare for «trafikkmessige ulemper». Kantor barnehage i Jordbærsletta 1 ble likevel bygget og åpnet i 1978.

På Vellets felles plenareal skulle det utføres gressklipping en gang i uken. Og etter en plan gikk arbeidet på rundgang blant medlemmene. Vellet kjøpte gressklipper og fra 1982 kom en motorisert gressklipper. Høst og vår skulle det i tillegg rakes bort løv. Alt slikt gikk på omgang blant medlemmene. Dette arbeidet er de senere årene blitt satt bort til et eksternt firma.

Trefelling på fellesarealene er gjerne en gjenganger på generalforsamlingene. Vellet må avtale til enighet før noe tre kan felles. Det bestemmer også enhetlig fargevalg på husene. Målet er at det skal være enighet «i rekken» før ny husfarge velges.

Fra protokoller og arkiverte papir, fremgår det at Vellet har vært flinke til å enes om behovene. De har og hatt felles innkjøp av for eks. beis og murliming. Og da åtte av huseierene i 1994 hadde behov for å fjerne midtstolpen i carporten og erstatte den med forsterket takkonstruksjon, så ble arbeidet anbudsforhandlet av Vellet. Stykkprisen kom på kr 7.015,- for hver berørte husstand.

Vellet har og jobbet for fartsdumper i Ingierkollveien og to slike kom på plass. Da det ble asfaltert i 1971, bidro hver husstand med en egenandel på kr 300,-. Kommunen overtok deretter ansvaret for det fremtidige veivedlikeholdet.

UKE	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORSDAG	FREDAG	LØRDAG	SØNDAG
31						1	2
32	3 ○	4	5	6	7	8	9
33	10	11 ●	12	13	14	15	16
34	17	18	19 ●	20	21	22	23
35	24	25 ●	26	27	28	29	30
36	31						

Greverudlia Vel – fra misjons-/feriekoloni til boliger og gapahuk

3. juli 1974 ble det holdt konstituerende generalforsamling for A/L Greverudlia Velforening, hvor grunneier Erik Skjerven fra Vestre Greverud gård, Oslo Indremisjon v/ advokat Arne Flod møtte. For grunneier Borghild Biltvedt møtte høyesterettsadvokat Ivar Elstad, samt disponent Even Dahl. Reguleringsplanen for boligfeltet ble vedtatt i kommunen i 1972. Dette var det første store boligfeltet med terrassehus, eneboliger rekkehus og seniorboliger som ble etablert i Oppegård syd. Etter siste utbyggingstrinn som fant sted i 1978 besto Greverudlia Vel SA av 229 boliger. Alle eiendommene har tinglyst plikt til å være medlem av Vellet. I dag består vellet av 5 boligsameier, samt en del frittstående eneboliger og rekkehus. Steinar Karlsrud er leder av vellet i dag.

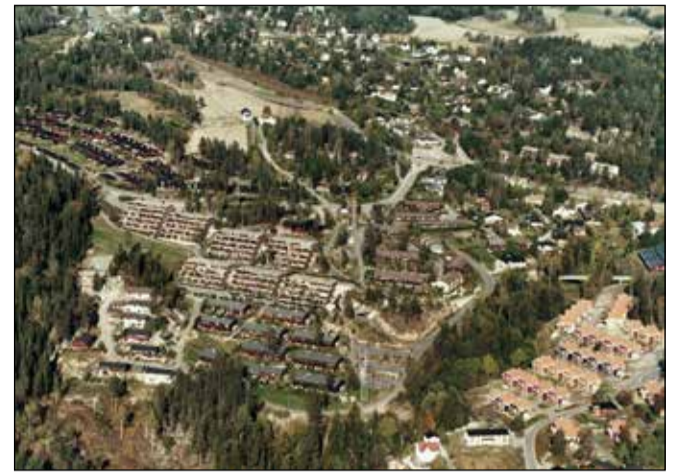
Boligene ble vesentlig bygd på fjell i skogsområde, mens Oslo Indremisjon sin eiendom bestod av en feriekoloni drevet av Hvite Kors kristelige forening for gutter. Denne var etablert på 1920-tallet. Ved nybyggingen på 70-tallet var det en mange barnefamilier som flyttet inn. Det var aldri noe problem å finne noen å leke med, det stod alltid noen på trappa som var klar for dagens virksomhet. Lekeplasser og fotballbane ble bygd på dugnad. Barn og voksne jobbet sammen om å få det så bra som mulig med enkle midler.

Et problem som viste seg var at det ikke var mulig å skaffe barnehageplass i kommunen. Vellet fikk overtatt byggeplasskontoret til Skjerven, da enkelte kreative foreldre fant ut at her må vi bygge barnehage selv. Heldig hvis hadde vi Torunn Fatland i vellet som var utdannet førskolelærer. Hun laget en plan for hvordan en korttidsbarnehage skulle etableres etter alle lover og forskrifter. Bruksendring til Grendehus med korttidsbarnehage ble godkjent og ferdigstilt i 1978. Etter nok en gang med mange dugnads-

timer ble personalet ansatt. Mange foreldre fra andre kanter av kommunen ønsket å få inn barna sine her, men plassene var allerede fulltegnet med venteliste. De første årene fikk barnehagen kommunal og statlig støtte, men etter hvert falt bidraget fra Oppegård kommune bort og det ble umulig å drive barnehagen videre i velforeningens regi. Etter avtale med Oppegård kommune, leide de Veltoppen av Vellet fra 2008 og overtok driften og personalet. I 2012 ble eiendommen solgt til Oppegård kommune i forbindelse med at en ny Greverudlia barnehage skulle bygges på eiendommen. Velforeningen hadde i 1978 også solgt en barnehagetomt til Oppegård kommune. Begge disse barnehagene ble revet og er nå oppstått i ny drakt som Greverudlia «kommunale» barnehage. Her har velforeningen fått disponere eget rom i henhold til kjøpekontrakten. Vellet drev barnehagen selv i over 30 år. Karin Saga var barnehagens eminente styrer gjennom store deler av den private barnehagens historie. Hun jobber fortsatt i den kommunale barnehagen.

Som grendehus fungerte huset godt. Her ble det holdt bursdagselskaper, sykklubber, musikkøvelser, sameiermøter, speidermøter osv. Andre foreninger med tilknytning til området kunne også benytte lokalene vederlagsfritt.

I utbyggingsfasen ble det lagt TV-kabler til alle husene fra en boks i Chr. Kroghs vei. Dette anlegget har velforeningen oppgradert til fullverdige signaler gjennom tidene, og bidrar til at alle 229 husstandene får rimelige signalutgifter.

De siste årene har det vært vanskelig å forhandle om pris, da signalleverandørene får anledning til å kjøpe opp hverandre, slik at konkurransen blir nærmest lik 0.

Velforeningen eier også flere friarealer rundt i området og står for skjøtsel av disse. Her har det vært holdt skirenn, akekonsurranser, sykkeløp mv. i Vellets eller sameienes regi. Utenfor barnehagen/Grendehuset ble

det i mange år pyntet juletre. Ved tenningen spilte Greverud skolekorps eller Sofiemyr skolekorps. Det ble gløgg og poser og stort oppmøte. Enkelte kreative barn hoppet over gjerdet, løp bak huset og sikret seg flere poser til jule-nissenes store fortvilelse. Noe som er verdt å nevne, er at mange av de første barna som flyttet inn i området, og som nå er i 40-årsalderen var med og plukket poteter hos Skjerven der Greverud senter ligger i dag.

September 2020

UKE	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORSDAG	FREDAG	LØRDAG	SØNDAG
36		1	2 ○	3	4	5	6
37	7	8	9	10 ●	11	12	13
38	14	15	16	17 ●	18	19	20
39	21	22	23	24 ●	25	26	27
40	28	29	30				

Myrvoll Vel – den vitale 100-åringen

Myrvoll Vel ble stiftet 23. november 1919. Det var samme året som Myrvoll ble stoppested for jernbanen. Nytt stoppested medførte stor befolkningsvekst og behovene for et forsamlingslokale økte. Et interesseselskap som da kjøpte eiendom på Myrvoll for å utparsellere til villatomter, kan sies å være starten på Myrvoll Vel.

I 1929, for 90 år siden, hadde Myrvollkretsen om lag 500 fastboende. På sommerstid med folk på hyttene, kom beboertallet opp mot 800. Veisystemet den gang gikk bare «gårdene imellom». Forbi Myrvoll på vestsiden av jernbanen sydover til en planfri overgang opp mot Frydenbergveien øst av sporet. Skiveien slik vi i dag kjenner traseen mot Greverud og Oppegård, ble bygget først i 1939. Det var samtidig med at jernbanen fikk dobbeltspor og ble elektrifisert. Samme år sto også jernbanebrua på Myrvoll ferdig. Et planfritt kryss gav sikrere fremkomst for både gående og annen veitransport.

Myrvoll Vel jobbet sitt første tiår iherdig med å få et nytt og bedre forsamlingslokale. Det de hadde var den gamle kafeen i Myrvollhuset/Landhandleriet/bakerigården. Og her ble det holdt basar 7. juni 1928 for å skaffe penger til et nytt forsamlingshus. Vellets formann innledet giverbasaren med følgende oppfordring: «Vi trenger ikke bare å bygge våre hjem innad og gjøre det koselig i stuen, vi trenger også å bygge dem utad. Skal vi nå fremad mot målet, tror jeg ikke vi når det førenn vi får vårt lokale, hvor vi alle kan samles for å drøftede forskjellige spørsmål og enes. Enighet gjør sterk. Intetsteds tror jeg vi bedre trenger å stå enige enn her på Myrvoll».

For å sikre byggingen av et slikt lokale, ble det stiftet et aksjeselskap med Peter Fuglesang i spissen. 100 navneaksjer a kr 50,-. Forsamlingslokalet skulle brukes av Vellet, Havebruksforeningen, eventuelle gudstjenester, misjonsmøter, basarer, søndagsskoler mm.

Å få bygge på tomten Myrvoll 43/2, gikk ikke uten naboprotester som «var redde for støy og utenbygdsboende gjester, spetakkel og det som verre er». Herredsstyret sa også i første omgang nei! Men ved beboerpress, snudde bygningsrådet 22. desember 1928 og sa ja til at «Myrvoll Festivitetslokale» kunne bli bygget.

Kjøpmann M. Karlsen fra Oslo var sentral i arbeidet. For han hadde en egnet bygning oppe på

Eina på Vestre Toten som skulle rives og kunne flyttes til Myrvoll. Byggmester Aaslund fra Reinsvoll tok rivejobben og ble ansvarshavende. Rivingen på Eina startet 14 dager før jul og det «nye» lokalet var ferdig for bruk til 17. mai året etter. Grunnmuren er en såkalt «Ålesundsmur» bygget av gråstein. Det var stor dugnadsinnsats for å sette opp huset på 204 kvm grunnflate. Det fikk utleieleilighet i 2. etasje og ble tilpasset kinodrift. Det ble også ekstra lydisolert

Velhuset Fjelltun, 2019

Oktober 2020

av tangmatter (fortsatt effektiv i lydemping)! 24.august 1929 var det stor åpningsfest.

Høsten 1959 tok Myrvoll Vel formelt over ansvar og driften av Fjelltun. Det var kinodrift i lokalet fra 1950 til juni 1965. Konkurransen fra TV var da blitt for stor. Myrvoll musikkorps og Myrvollsekstetten og gammel-dansforeningen hadde og Fjelltun til øvelse og fest.

På 1980-tallet ble kjelleren gravd ut og innredet til ungdomslokale; 20 voksne og 40 unge gjorde dette arbeidet på dugnad!

Den viktigste sak for Vellet/Fjelltun det siste 10-15 årene, har vært å få dele fra østre del av tomten. Der ble det planlagt og nå bygd 24 boenheter. Salget gav vellet sårt tiltrengt kapital på 1.5 mill kr samt kr 15.000 for hver boenhet.

Fjelltun eies i dag av Stiftelsen Myrvoll Vel. De driver også utleie av Store sal, Lille sal og Bodegaen.

Med dagens nye «bobyen på Trelasten», vil Myrvoll om få år få over 2.000 nye medborgere i kretsen. Jovisst kan 100-åringen Myrvoll Vel se fremtiden lyst i møte mht til merutleie av Fjelltun.

UKE	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORSDAG	FREDAG	LØRDAG	SØNDAG
40				1 ○	2	3	4
41	5	6	7	8	9	10 ●	11
42	12	13	14	15	16 ●	17	18
43	19	20	21	22	23 ●	24	25
						FN-dagen	Sommertid slutt
44	26	27	28	29	30	31 ○	

Solbråtan Vel – på solsiden av vannet

Fra 1908 av ble det bygget ut på Solbråtan. I kjølvannet av dette var det en operativ forening på stedet allerede på 1920-tallet, men Solbråtan Vel ble formelt stiftet i 1934. Grunnen for å samle beboerne på Nedre Braaten i et vel, var felles interesser for å opparbeide og vedlikeholde veier. I motsetning til i dag tok ikke kommunen ansvar for veier, veilys, drikkevann og ordnet avløp da. Oppsitterne måtte selv ta initiativ og utføre arbeidet, men kunne i ettertid søke om å få inntil 50 prosent av arbeidskostnadene tilbake.

Nedre Braaten Vel hadde stort fokus på å få et togstoppested på Solbråtan. I referater fra Vellet årene 1930-1942, kan vi lese mye om arbeid med denne saken: Des. 1932 sier NSB nei, da stigningen medfører store omkostninger og at et «nytt stoppested ikke må skape hindringer for fjerntrafikken på landets viktigste utenlands forbindelse». Vellets bidrag til NSB for å få stoppestedet var på kr 2.300,- (i dagens verdi tilsvarer det kr 86.000 for Vellet, eller kr 1.500,- pr medlem).

Solbråtan stoppested ble åpnet 1. oktober 1939 samtidig med at jernbanen fra Oslo til Ski fikk dobbeltspor og ble elektrifisert.

Mars 1940 tar Vellet på nytt initiativ overfor NSB og ber om å få venterom med billettsalg på stasjonen og en telefonkiosk. De vil også ha trapp ned fra plattformen på vestsiden, og ønsker brevutlevering på stasjonen. Og ikke nok med det; Vellet vil søke om å få studentene på Ås til å velge Solbråtan stasjon som utferdspunkt for sine søndagsskiturer. Så kan

November 2020

man spørre om dette ble korteste veien til Marka for Ås-studentene?

1941 kom en liten kiosk på «Oslo-siden» i enden av venteskuret og bak den en telefonkiosk. Kiosken solgte billetter, aviser, blader, pocketbøker og sjokolade og ble drevet av Gudny Dahlgren frem til 1950. Da ble hun avløst av fru Lundin.

I 1939 startet planene for vann- og avløpsrør på Solbråtan. Grunnen var at Bjørkås sykehjem skulle bygges. Arbeidet pågikk til 1956, men Borgenveien fikk først vann og kloakk i 1984.

Både på 1950- og 60-tallet arrangerte vellet mange sosiale tilstelninger som skirenn på Nordenga, juletre-fester på Skogsland, St. Hans-fester med opptog og de støttet speiderne aktivt.

Samtidig med utbyggingen av Solbråtan, ble det tinglyst rettigheter om adgang til Kolbotn-vannet for de som bodde på Øvre Bråten. Dette for å kunne hente vann, skylle vasketøy og sette ut båt. Disse glennene er i dag fortsatt viktige adkomster til Kolbotnvannet. Solbråtan Vel kan bidra til at disse adkomstene blir holdt åpne for almen rekreasjon. Nevnte retter er forøvrig også nedfelt som en oppgave å ivareta i den nye kommuneplanen fra 2019.

Solbråtan Vel er også i dag et vitalt, aktivt talerør for sitt villaområde. Eksempel på det er arbeidet for å få satt opp skilt med SOLBRÅTAN på Skiveien for å tydeliggjøre og sikre stedets identitet. På Solbråtan finnes også kommunale bygg som Bjørkås, Skogsland, trygdeboligene i Heimenveien, HV-huset og friområdet Nordenga samt Storøya. Næringsområdet i Tømteveien med i hovedsak bilrelaterte bedrifter, hører også til Solbråtan.

Solbråtan Vel har ca 500 boenheter. Med fortetting og leiligheter, huser det i dag mellom 2.000 og 2.500 innbyggere.

UKE	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORSDAG	FREDAG	LØRDAG	SØNDAG
44							1 Allehelgensdag
45	2	3	4	5	6	7	8 ☾
46	9	10	11	12	13	14	15 ●
47	16	17	18	19	20	21	22 ☾
48	23	24	25	26	27	28	29 1. søndag i advent
49	30 ○						

Nordre Greverud Vel – fra hytter og korn til boliger, golf og skiarena

Nordre Greverud Vel ble stiftet 24. april 1921 og besto av området øst for jernbanen mellom Myrvoll og Greverud stasjoner. Grensen mot øst var Østre Greverud gård som i dag er Oppegård golfbane. Området besto også av hytter

med store tomter, bygget på tidlig 1900-tallet, men rundt 1920 ble det bygget flere eneboliger. Vellet ble opprettet for å ivareta beboernes behov for felles interesse i nabolaget. Det ble opprettet andedam og

lekeplass ved Kallands-plass (Leangen) samt en liten balløkke med skøyteis om vinteren. Dette er områder vellet har ansvar for å vedlikeholde.

Desember 2020

Det ble også en stor stridssak da golfbanen i Oppegård skulle utvides fra 9 til 18 hull fordi banen da ville medføre nedleggelse av lekepark og redusert fremkommelighet i området. Ulemper og fordeler ble drøftet med naboer og internt i styret og vellet besluttet enstemmig å anke kommunens planer til Miljødepartementet. Anken ble tatt til følge og planene gjort om og i dag ligger golfbanen flott til, med et nydelig kulturlandskap til benyttelse som tur-område for alle. Om vinteren driver Skiforeningen skiskole og området er utvalgt som Follo regionale skianlegg.

Østlikollen har vært vellets møtelokale og leid ut til foreninger og privatpersoner til sammenkomster. Myrvoll Idrettslag tok initiativ til at dette huset ble flyttet fra krysset Edv. Griegs vei/Liaveien på Kolbotn, da kommunen skulle bygge ut Kolbotn sentrum med nytt rådhus og rådhuspark/parkering.

Østlikollen var et sameie mellom Nordre Greverud vel og Myrvoll idrettslag, men da det ble planlagt nytt klubbhus for Oppegård idrettslag på Østre Greverud, ønsket vellet å flytte aktiviteter og møter dit. Det ble derfor overført betydelige midler fra Nordre Greverud vel til dette nybygget. Midler som bl.a. hadde kommet via tomtsalg. I 2012 inngikk Nordre Greverud vel og Misjonskirken Follow en felles festeavtale med kommunen for Østlikollen og driftes i dag av Follow som har pusset opp og nå driver med ungdomsarbeid.

Bygging og igangsettelse av ny skole, Østli skole, ble også debattert i Vellet. En trygg skolevei for nabolagets barn var også viktig. Vellet har dessuten dratt i gang «Rusken-aksjoner» og andre aktiviteter til fremme for nærmiljøet. Utskifting av gamle lekeapparater på lekeplassen på Kallands-plass er også en del av vellets oppgaver.

Nordre Greverud har også gitt ut sitt eget informasjonsblad: ALT VEL? Dette var en fin måte å komme i kontakt med medlemmene. Her ble det innkalt til generalforsamlinger og gitt informasjon om aktuelle saker og nærmiljøet. I dag gjør Facebook den samme nytten.

UKE	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORSDAG	FREDAG	LØRDAG	SØNDAG
49		1	2	3	4	5	6 2. søndag i advent
50	7	8	9	10	11	12	13 Luciadag 3. søndag i advent
51	14	15	16	17	18	19	20 4. søndag i advent
52	21 Vintersolverv	22	23	24 Julaften	25 1. juledag	26 2. juledag	27
53	28	29	30	31 Nyttårsaften			